

KAREL HLAVÁČEK

29. 8. 1874 - 15. 6. 1898

Karel Hlaváček se narodil 29. srpna 1874 v chudé rodině libeňského dělníka. Od roku 1885 studoval na české vyšší reálné škole v Karlíně a již tehdy působil jako cvičitel a organizátor v Sokole, jehož ideje ho budou nadále ovlivňovat i v jeho budoucí tvorbě. Po maturitě roku 1892 se zapsal jako mimořádný posluchač na pražskou filosofickou fakultu, aby studoval moderní jazyky.

Téhož roku byla otištěna v Almanachu pražských abiturientů první Hlaváčkova báseň *Starý herbář*. Rozhodl se ve spolupráci s tiskem pokračovat a stal se přispěvatelem sokolského tisku. Psal do časopisu Sokol zprávy, pojednání, teoretické i organizační články a sokolské verše. Kromě toho vypomáhal jako externí žurnalista v deníku Národní listy a navštěvoval večerní kreslířský kurz při Uměleckoprůmyslové škole. Žil bez stálého zaměstnání i příjmu, odkázán na drobné honoráře a podporu rodičů. V roce 1894 se stává místonáčelníkem Sokola v Libni a vychází mu první sbírka *Sokolské sonety*, která oslavuje ideje sokolství, činorodou práci a vlastenectví.

V říjnu 1894 vychází první číslo časopisu Moderní revue, kde se s plnou intenzitou projevil svět evropské dekadence a symbolismu. Hlaváček navazuje s tímto časopisem spolupráci a jeho další tvorba se orientuje stejným směrem. Revue otiskuje jeho dekadentní a symbolistickou lyriku, výtvarné kritiky, ale také kresby, portréty, exlibris, viněty a ornamentace.

Rok 1895 se stal pro Hlaváčka šťastným i nešťastným. Seznamuje se s učitelkou Marií Balounovou, s níž ho spojil trvalý milostný vztah, který však musí koncem roku 1895 opustit, protože nastupuje na vojenskou službu do italského Tridentu. Po třech měsících je však ze zdravotních důvodů služby zproštěn a odjíždí zpět domů ke své lásce.

Únik z tísnivé skutečnosti společenské i osobní, kterou ještě více zvýraznila surovost a absurdita vojenského řádu, hledal v umění. Po návratu do Prahy zintenzívněla jeho spolupráce s *Moderní revue*, prohlubuje se také přátelský vztah mezi Hlaváčkem a zakládajícími členy revue Otokarem Březinou, Antonínem Sovou, Jiřím Karáskem a Arnoštem Procházkou. Svými ilustracemi doprovází některé z knih svých přátel a podaří se mu zaujmout nejen veřejnost, ale i odbornou kritiku. V roce 1896 také vydává svoji další sbírku s názvem *Pozdě k ránu*. Jeho druhou básnickou sbírku charakterizuje monotónní opakování slova i verše a nezvyklý exotický jazyk s výraznou melodičností. Většina básní je situována časově do pozvolného přechodu noci v den.

V roce 1897 zvítězil Hlaváčkův výtvarný návrh v soutěži na záhlaví krakovského časopisu *Życie*, redigovaného S. Przybyszewským, jehož pozornost vzbudil Hlaváček už svými kresbami ke sbírce A. Procházky *Prostibolo duše*. Začal také výtvarně spolupracovat s Neumannovým *Novým kultem*. Téhož roku se u něho objevily poprvé příznaky tuberkulózy. Hlaváčkově přátelé zorganizovali finanční i jinou pomoc, ale nemoc postupovala mimořádně rychle, organismus byl oslaben srdeční vadou a trvalým materiálním nedostatkem, a vedla k předčasné smrti. Ještě než Hlaváček zemřel, stačil vydat svou třetí básnickou sbírku, která vyšla v roce 1898 pod názvem *Mstivá kantiléna*. V této sbírce kulminoval Hlaváčkův básnický vývoj a *Mstivá kantiléna* se stala vedle veršů Březinových a Sovových vrcholem českého symbolismu.

Karel Hlaváček umírá 15. června 1898 ve svých nedožitých čtyřadvaceti letech. Byl pohřben v Praze na libeňském hřbitově. V roce 1934 byla posmrtně vydána jeho čtvrtá básnická sbírka *Žalmy*. V Hlaváčkově pozůstalosti však zůstalo ještě větší množství nezveřejněných básní, mezi nimi i dvě básnické sbírky, lumírovsky orientované epické *Bibeloty* z roku 1896 a sokolské verše s názvem *Pod sokolí perutí*. Přestože v době svého vzniku působilo Hlaváčkově dílo trochu bizarně, mělo významný inspirující vliv na českou poezii 20. století.